

מענינות הי"ם

מאמרים ושיחות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יר"ל ע"י בית המדרש 'תורת חכם' ירושלים עיה"ק תובב"א

מענינות החכמה

דברי אליקים חיים שנאמר בעיון רעוא דרעיון

מענינות הזמן - חודש אדר

טשנכנס אדר טרנים נשמחה עבודת הנשחון כגמול עלי אמו

על אלו הימים הקדושים של חודש אדר, אר"ל 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', והשמחה של חודש אדר הוא בחי' שמחה של תינוקות, שעלינו להיות כגמול עלי אמו, להכנס לסוד שמחת הניקות הפנימית, ולכן עסק מרכזי הצדיק ללמוד תורה עם תינוקות של בית רבן, שהוא לימוד התורה בבחי' ינקות, 'כגמול עלי אמו', ששם אין שום גזירה וריחוק כלל, ועי"ז יכול להיות דבוק בהשי"ת.

וזהו ההכנה לעבודת פורים, שאסתר המלכה נכנסה לבטחון האמיתי, בבחי' 'כגמול עלי אמו', שמשם נמשכת הנובאה והתנוצצות התורה הדלתית, אורייתא דתיקא סתימאה.

(טיקון של"ם תרומה תשס"ז)

מחצית השקל - תיקון חטא העגל - שלא תפצו בצדיק החי שינהיגם

איאת מרבינו האריז"ל (בספר הלישיוס פ"ב כ"טא) בשעם הדברי שעשו ב"י את העגל, ול"ק, קום עשה לנו אלהים וכו'. הנה תחלה היה הולך לפני ישראל, ארוננו של יוסף, וגם מרע"ה. ועתה ראו שבשם משה, אמרו כי זה משה האיש וכו', כי לולא הוא ארוננו הולך לפנינו, אך עתה שלא מת, עשה לנו אלהים. באופן שלא 'חסרו' שניהם תמיד, שילכו לפנינו. והכן זה ע"כ.

יר"ל שארוננו של יוסף הוא בסוד צדיק העליון, ומשרע"ה בזמן המדבר היה בסוד צדיק התחתון - צדיק החי, ואחר שנעלם מהם משה היו תפצין ג"כ בשני מנהיגים שימישיבו הנהגה, ואם היה מת משה ונמצא אצלם היו מסתפקים בשני ארונות שהיו כמו שני מנהיגים, אך כל זה הוא עשות, וכמש"כ מהר"ב"ל (ליקו"ל הל' שלוחן ה' אות י"א) ש'כשנעלם מהם משה ולא חזר אחר מ' יום, היו צריכים לילך אל התלמיד שהוא אהרן הכהן, ולבקש שימשיך הנהגה של משרע"ה בתורת תלמיד משה צדיק החי, והם אל תפצו בהנהגה של התלמיד, וזוהו נעשה חטא העגל (שחז"פ: אין קבל בסתם התלמיד - צדיק החי).

וע"כ היו מוצה"ש תיקון חטא העגל, כי מוצה"ש מרמז על המחצית הגלויה (תלמיד - תצדיק החי) המקושר עם מחצית העליון - צדיק העליון בבחי' 'שקל אשא' - חיבור שני התנאים, צדיק התחתון והעליון, שמשמשים ביחד את תיקון השלם - 'בבית נכון ונשא' בב"א.

ענין מחצית השקל הוא הכח של כלל ישראל לילך בהנהגת היחוד יחד עם הבחירה

סוד הכרוכים הוא יחוד קוב"ה ושכינתיה, והוא סוד כל התורה כולה - ב' עבודות כלליות ישנן, הא' כנגד הז"א שהיא הנהגת המשפט והב' הנהגת היחוד שכנגד העתיקא - עיקר קלי' המן עמלק שאומר שהכל הנהגת עתיקא ואינו מאמין בשכר ועונש - כאשר אדם חוטא נחלשת הנשמה מחמת ריח החטא, ולכן אחר התשובה צריך להיכנס מיד לענין היחוד לחזק הנשמה - על כן ציוה הקב"ה ליתן מחצית השקל, להורות שאין שלימות כי אם ע"י שנכללים באחדות הפשוט - יש להבין כי אין הנהגת היחוד והאמונה סותרת לתוכחה שצריכה להיות מצד חיצוניות המעשה - כן בענין המחלוקת שבין הצדיקים, אף שבחיצוניות הוא מעשה איסור ועבירה, אך יש בזה סודות נעלמים כנודע

ושיש כח להנבא, באמת מצידו הכל בטל. ושם הוא השמחה והחיות האמיתי של יהודי, שהרי באמת נשמת ישראל אין לה תיקוף החיות רק מושם.

ואף שלכאורה שני ענינים אלו נראים כסותרים זה את זה, אך באמת מי שיש לו אהבת הבוהא אין יודע הוא שכל הנהגת ה' למעלה מכל השגה, ובאמת אינו סתירה.

עיקר קלי' המן עמלק שאומר שהכל הנהגת עתיקא ואינו מאמין בשכר ועונש, וכל"י יודעים גם הנהגת הבחירה ובכח זה מוחזים עמלק

והנה עיקר קלי' המן עמלק הוא שיש לו עשירות ואומר שהכל הוא רק הנהגת עתיקא והכל רק בדרך הידיעה, שהכל מלמעלה ועל כן אינו מאמין בהנהגת שכר ועונש והבחירה וכו', וממילא אין צריך לפחד מעוונות כי הרי הכל הקב"ה מנהיג. והוא ענין עמלק שחותר מילות וזקן כלפי מעלה (כדאי בליקו"ל הלכות) והיינו שמכביה בחינת הידיעה ואינו מאמין בהנהגת הבחירה. כי עמלק הוא קלי' כלב שהוא מלשון כולו לב, והיינו שהכל רק בלב ואין צריך לתקן המעשים בחיצוניות ולטורד ולקדש עצמו, והוא הפגם של עמלק שחותר מילות שהוא ענין הנהגת הקדושה בחיצוניות.

ואכנס כלל ישראל אינם כן, כי יודעים גם הנהגת הבחירה ובכח זה מוחזים את עמלק, וזהו מדרגת מרדכי הצדיק שכופר בכל עבודה זרות שבועלם, ועיקר העי"ז הוא מי שאינו מאמין בשכר ועונש ובכח הבחירה שיש לאדם לתקן הכל כמעשיו, כי אף שיש למרדכי ההצדיק גם את כל העשירות מבחי' עתיקא, מ"מ דבוק בכל עת גם בהנהגת המשפט, ולכן נצטוו 'שמחה את זכר עמלק'.

ועשיית שנים פרכים קרב מן מקשה תעשה אתם מענין קצות הפפרת: ועשה פרוג אחד מקצה מזה ופרוה אחד מקצה מזה מן הפפרת תעשו את הפרכים על שני קצותיו: והיו הפרכים פרכים כפפים למעלה סככים כפפים על הפפרת ויגביה איש אל אחיו אל הפפרת והיו פני הפרכים:

סוד הכרוכים הוא יחוד קוב"ה ושכינתיה, והוא סוד כל התורה כולה

הנה סוד הכרוכים מרמזים על יחוד קוב"ה ושכינתיה, כדכתיב 'ופניהם איש אל אחיו', כי זה הסוד של כל התורה כולה ליחד הי"ה ואדני' בסוד יחוד קוב"ה ושכינתיה ביחודא שלים.

והנה בספר בית יעקב להגה"ק מאוביצא ז"ע ביאר אהא דאיתא במסכת מגילה (דף י' ע"ב ואילך) 'אין בין אדר הראשון לאדר השני וכו', ומונה הולך שם י"ג ענינים שנאמר בהם אין בין וכו', וביאר שהם כנגד י"ג מדות הרחמים ועליהם נאמר י"ג פעמים 'אין בין'. וסודו הוא, שאין בין הנהגה של ז"א להנהגה של המלכות. ובעומק יותר (אכ"ס) היינו שאין סתירה בין ז"א לעותף (ויחבא עינו בהמשך).

ישנן ב' עבודות כלליות, האחת כנגד הז"א שהיא הנהגת המשפט והב' הנהגת היחוד שכנגד עתיקא

דהנה באמת יש שני עבודות כלליות, הראשונה כנגד בחי' הז"א, וענינה שהאדם צריך בכל יום לעבוד את ה' ולחזור בתשובה, ולתקן כל המעשים ולתקן את כל העבר, והיא מצד הנהגת המשפט והנהגת היראה והאהבה. והעבודה השנייה היא העבודה של בחי' עתיקא שהיא עבודת היחוד, שהיא ענין הידיעה, לדעת שבאמת יש הנהגת היחוד שהבוהא מנהיג הכל בכל רגע ורגע, הן ברוחניות והן בגשמיות; כי אין שום מציאות רק הבורא ית"ש, וכל מה שראה מציאות נפרדת

המשפט

מעלת כלל ישראל שמקבלים תוקף כח היהודי
דוקא על ידי הבחירה, ודייקא ע"י התשובה
באים לבחי' הידיעה

וזה מעלת כלל ישראל, שמקבלים תוקף כח היהודי דווקא על ידי הבחירה בכל עת, וחוזרים בתשובה ומקבלים על עצמם ללכת בדרכי הוי"ה ולקיים כל התורה והמצוות, ועי"כ מקבלים תוקף היחוד להאמין שכל מה שעבר והיה עד עתה הכל הוא מכח יחודו יתברך (בבחי' ידיעה). ואף שנראה זה סתירה, מ"מ באמת אינו סתירה כלל, כי הקב"ה למעלה מכל מחשבה ומכל תפיסה, וכלל ישראל יש להם שלמות האמונה למעלה מטעם ודעת, ויש להם את הכח לקשר ענינים אלו ללא סתירה כלל. ותוקף זה מקבלים על ידי שמתקנים המעשים ועושים תשובה בכל עת בבחי' בחירה, ומיד מתחזק לדעת שמה שהיה עד עתה הכל הוא בבחי' הידיעה והיחוד, לדעת שהכל הוא אלקות בבחי' הוי"ה הוא האלקים, והכל הוא יחודו ואחדותו ית"ש בסוד ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין. כי באמת ממלא הוא הסובב וסובב הוא הממלא, בסוד הוי"ה הוא האלקים שהוא שמא שלים.

הצדיק בבחי' מורדכי מתקן המעשים בכל עת ודוקא בכח זה מאמין שהכל בתוקף היחוד בכח האהדות הפשוט

והנה הצדיק בבחי' מורדכי יש לו שלמות האמונה ואינו מפריד בין שני דרכים אלו, ולכן יש לו גם יראה ואהבה של התורה הק' בפשיטות, ומתקן המעשים בכל עת, ודייקא בכח זה עצמו הוא מאמין שכל מה שהיה עד עכשיו הוא הכל בתוקף היחוד של הבורא. ואינו סתירה, כי מצד אחד מאמין שכל מה שהיה עד עכשיו הוא הכל יחוד הבורא, ומאידך גיסא עוסק בתשובה ומתקן כל המעשים, ועוסק ביראה ואהבה ועבודה תמידית, ואף ביראת העונש בפשיטות. והכל לכל כדי להגיע עי"כ לגלות ולברר היחוד האמיתי איך שהכל אלקות. כי מורדכי הצדיק מיחד בכל עת היחוד האמיתי ששורש היחוד הזה הוא להאמין שהכל אחדות הפשוט, והוא עיקר העבודה של המגילה.

עמלק אין לו אלא בחי' דעת תחתון משא"כ לכלל ישראל יש בחי' דעת עליון ויכולים להשיג שאין סתירה בין הידיעה להבחירה

כי עיקר עבודת ה' הוא בסוד הכרוכים, דהיינו להיות דבוקים

בהיחוד ולא להפריד בין הוי"ה לאלקים, כי רק עמלק עם החכמות שלו שהוא בחי' דעת תחתון, רוצה להבין הכל ואינו מבין בחי' דעת עליון, ולכן צריך למחות את זכר עמלק; משא"כ מורדכי היהודי שהוא בחי' הצדיק ובחי' הכח של כלל ישראל לקשר הידיעה והבחירה, מאמינים שהבחירה מגלה את הידיעה ואין סתירה ביניהם. וצריך לדעת שהבחירה בידינו לחזור בתשובה ולתקן הכל, וצריך לחזור בתשובה בתכלית, וכד בכד עם זה להכנס לבחי' ידיעה, ולדעת שהכל הוא הקב"ה ואין עוד מלבדו. וענין זה הוא דעת עליון, להשיג אף אין סתירה בין שני הדרכים הללו, שע"כ זוכה לאור הנבואה בסוד 'ודיברתי אתך מעל הכפורת', דהיינו שאזכה שהקב"ה מנהיג אותי וזוכה לתשובה שלמה, ומיד נכנס לדבקות בהיחוד, כי כיון שחוזר בתשובה ומתענה ומתקן המעשים, זוכה מיד להכנס להיחוד השלם.

כשאדם הוטא נחלשת הנשמה מחמת ריח החטא, ולכן אחר התשובה צריך להיכנס מיד לענין היחוד לחזק הנשמה

כי הצדיקים בכל עת מתקנים המעשים מחד גיסא, ומיד נכנסים לאמונה שכל מה שהיה עד עכשיו הכל הוא יחודו ואחדותו יתברך שמו, ואינם ממעטים ח"ו בתשובה ובמעשים מחמת ענין היחוד,

אלא אדרבה על ידי התשובה ונכנסים ומתחזקים לדעת שהכל הוא הקב"ה.

כי באמת כאשר אדם עושה חטא נדבק בו ריח מהטא, ואף שחוזר בתשובה הרי נחלשת הנשמה מחמת הריח של החטא, ולכן צריך מיד כשעושה תשובה להכנס לענין החיזור ולדעת שהכל הוא הקב"ה, וע"י להתחזק ולהציל מחולשת הנשמה מחמת ריח החטא, כי מתחכמים העונות ולכונות מחמת תוקף החיזור שבאמין בה' אלקי ישראל.

עמלק לוחם בכל הכחות שלא יבואו לעבודה זו, וע"כ ציזה הקב"ה ליתן מחצית הענקל להורות שאין שלימות כי אם ע"י ענגללים באחדות הפשוט

והנה עמלק רוצה לכלכל נשמות ישראל שלא יגיעו לעבודה זו, ולוחם בכל הכחות בכל העולם עם לבבות כלי ישראל, שלא יגיעו לעבודה הזאת ליתן חדיעה עם הבחירה, וידע שאם פוגמים בה הרי זה מגיע לשרשי התורה. ולזה ציזה הקב"ה לתת מחצית השקל, שהוא הקדמה לעבודה של שבת זכור ופורים.

וענין מחצית השקל, הרי אחד מן התרומות לקחו לאדנים, שהוא ענין אחדות של כלל ישראל, כמו שביאר מוהר"ת וליקרא חורם ה'ל פיקה טעניה ה'ל ד' את ל'ו' שלכן נצטוו במחצית השקל להורות שכל אחד מישראל אין לו שלמות כי אם על ידי חברו, כי עיקר התקון שיוכלו כולם זה בזה באהבה ואחדות, וכל אחד הוא בחי' מחצית עד שנוכלל בחברו ובחברו עד שנוכללין כולם ברבוי שנוי דעתם באחדות הפשוט. וזה בחי' האדנים שמקיימן את המשכן שנעשה על ידי נרבת השקלים שנתנו כולם בשוה.

עמלק רוצה לפגום ביהוד ובאחדות ישראל, וצריך להיזהר שלא לפגום באחדות הלבבות שבזה תלוי כל התכלית

וביאר הענין, הנה האדם צריך לקשר עצמו עם כל הנשמות בדרכי שלום ולהבין כל נשמה מתי בחינתה ולא להפריד עצמו מנשמות ישראל, כי אז אי אפשר להגיע לעבודת החיוד, ועל זה כתיב כרכובים 'פניהם איש אל אחיו'.

והנה עמלק מגיע עם כל מיני חכמות ורוצה לפגום בחיוד ובאחדות ישראל, ומביא כל מיני מצוות של תוכחה וכו' שהם באמת מצוות מן התורה. וצריך לדעת אך לא יהיה זה סתירה לענין האחדות, והרי צריך לפעמים לקיים מחאה ותוכחה, ולפעמים רואה עונות הצדיקים עד לב השמים והיי צריך למחות על כבוד שמים ולא להסכים עם העונות [שהסתכלת זה שרשו מדרך הבחירה], וכן הוא באמת שצריך בכל דבר הבדלה הכנעה והמתקה כידוע מהבעש"ט הק' [שיש להכניע ראשית הקלי' ואחר כך אפשר להבדיל בין הטוב לרע ורק אח"כ יכול להמתק], ומאידך גיסא הרי חלילה וחלילה צריך להזהר לא לפגום באחדות הלבבות אשר כל התורה תלויה בה, כי הרי עיקר העבודה והתכלית הוא להתניח עם כל לבבות ישראל. ועל זה אמר הכתוב 'וה' נתן חכמה לשלמה והי' שלום בין חירם ובין שלמה, וכתוב 'ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום', והענין כי השלום בין לבבות ישראל הוא הכן ליחוד בחי' ממלא וסובב באופן שלא יהיה סתירה ביניהם.

אף שהאדם צריך לקיים לפעמים מצות תוכחה ומחאה, יש לעשותו ע"פ גדריו ההלכה ולהזדרז אחר כך מיד לעבודת היהוד ביתר שאת

כי צריך לדעת שאף שהאדם צריך לקיים לפעמים מצות תוכחה ומחאה, ראשית צריך לעשותו לשם שמים בכדי לקיים המצוה על פי התורה, וצריך לענין בעומק התורה וההלכה אך לקיים התוכחה כפי מצותה. ואחר שקיים התוכחה, הנה מתאר התניא בפרק ל"ב שהוא חל"ב של תניא, דאחר שמקיים מצוה בפשיטות, צריך מיד אח"כ או אפי' בשעת מעשה, להכנס שוב לעבודה של החיוד, ועוד ביתר שאת, והוא העבודה של 'ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום'. כי אף שאדם רואה מעשה שאינו כפי רצון הבורא ואין לו להסכים עם מעשה זה, מ"מ צריך מיד לרין לרין לרין את עמו ששעשה כן, שהוא לפעמים שוגג ולפעמים ענינים אחרים שסיבב הקב"ה בהשגחה שיעשה כן.

יש להבין כי אין הנחמת החיוד והאמונה סותרת לתוכחה שצריכה להיות מצד החיצונית המעשה

והכל צריך להיות על פי דרכי התורה המבואר בפוסקים, כי צריך ללכת עם הלכות התורה בכל דבר, ולפעמים צריך לקיים ענין תוכחה ומחאה, אלא שצריך אח"כ לגמור הענין בשלום מופלא ביתר שאת, שהוא להכנס לחיוד אחר שקיים התוכחה, ולדעת שהכל נעשה בהשגחה ה', וכך היה צריך להיות, וצריך לעמוד לדון את השני לכף זכות ולא לעשות מחלוקת.

ואף שודאי בחיצונית אין זה מעשה טוב וצריך למחות על זה, אמנם עיקר המחאה הוא למחות כלפי עצמו לדעת שאסור לעשות פעולה כזאת, ולמחות על חילול כבוד שמים שנעשה מחמת כן, כדי שידוע שאסור לעשות מעשים כאלו מצד עצם המעשים. אך כלפי מי שעשה כן צריך אח"כ לדון אותו לכף זכות, לדעת שיש סוד למעלה מכל השגחה למה עשה השני כן, ולדעת ולהאמין שכך היה צריך להיות והכל בהשגחה הבורא ובהכרח כפי שורש החיוד האמיתי לדעת שהכל הוא הקב"ה.

ולכן יש להבין שאין ענין הנחמת החיוד והאמונה סתירה לתוכחה שצריכה להיות בחיצונית המעשה.

כן בענין המחלוקת שבין הצדיקים, אף שלשה"ד וביזיונות אלו בודאי בחיצונית הם מעשה איסור ועבירה, אך יש בזה סודות נעלמים בנדע

וכן הוא בענין מחלוקת שבין הצדיקים, כי כל ענין לשה"ד וביזיונות שמבזה אחד את השני בודאי בחיצונית הוא מעשה איסור ועבירה גדולה חמורה מאד, ולפעמים צריך לזה מחאה ותוכחה, אך בד בבד עם זה צריך לדון את הצדיק שעשה כן לכף זכות.

ואין בזה ענין הכשרת הפעולה עצמה כפי זרתה החיצונית, שהיא בודאי אסורה, אלא צריך לדעת שלפעמים יש סודות נעלמים, כמו שכתב הבני יששכר שאי אפשר להבין למה הוצרך הצדיק לעשות כך. וכמו שהביא הגה"ק מקמארנא המעשה הידוע שכל השבת דיבר כנגד הגה"ק מהר"מ מפראמישלן ונסה להציל אותו, ולבסוף נתברר שכבר היה מדי מאוחר ולא הצליח להצילו מחמת כן, והדברים עתיקים. אלא שאסור ללמוד מזה וצריך למחות על זה בחיצונית, והיינו על עצם המעשה, אך לא ח"ו שחושבים שהצדיק עושה שלא כרצון הבורא. ועיקר המחאה הוא לדעת שמעשה כזה אינו דרך על פי עבודת ה' שיהיה צריך להתנהג, אך הצדיק עצמו צריך לדון לכף זכות, שיש לו דרכים נעלמים שהם גם על פי התורה.

ענין זה שייך אף לדורינו, שכל מנהיג בישראל אף שאין יודעים מדרגת צדקתו הוא שייך להשכינה הק' ולקדושת ישראל

ואמנם הס"מ מגיע ואומר אך אפשר להתקשר עם כל הסודות הללו, והרי זה שייך רק לצדיקים של דורות הראשונים ולא של דורות האחרונים, ואין בימינו ענין זה של מחלוקת בין הצדיקים. אך צריך להבין דכל צדיק וצדיק, ולא רק צדיק אמיתי, אלא כל מנהיג ישראל שמונהיג ציבור, הרי הוא בחי' ת"ח וצדיק, ואינו שייך למדרגת קדושתו הפרטית, אלא עצם מה שהוא מנהיג עדה מישראל הוא שייך לשכינה הק' ולקדושת ישראל, ואף שאין יודעים מדרגת הצדיק עצמו.

ולכן כתב הדברי חיים בכמת, שהדרך אך אפשר לדעת מי נקרא תלמיד חכם על פי ח"ל, הוא שכל שהוא מנהיג עדה מישראל זה ראייה שהוא כמו בחי' ת"ח, ולכן אם בכללות המנהיג הולך על פי דרכי התורה והוראה ומנהיג אפי' רק עשרה מישראל, הרי צריך לדון אותו לכף זכות.

כל זה אינו ענין לתוכחה שכל מעשה שאינו כפשוט השו"ע הוא חמור, אך כלפי הצדיק עצמו צריך לדון לכף זכות

שהרי באמת אף כל יהודי פשוט צריך לדון אותו לכף זכות, וכל שכן מי שהוא מנהיג בישראל שצריך לדון אותו בודאי לכף זכות, אך אין זה שייך לענין התוכחה, שצריך שידוע שהוא דבר חמור מצד עצם המעשה כפי ענין בחיצונית, ולדעת שאסור לעשות כן, אך כלפי הצדיק עצמו שעושה כן, צריך לדון אותו לכף זכות, ולדעת שהם דרכים נעלמים מצד הבורא ית', ולית מחשבה תפיסת ביה כלל. ואף שהוא לכאורה סתירה וקשה לעמוד בשני ענינים אלו

כאחד, והרי כל נקודה שרואים שיוצא מפשטות התורה הרי הוא דבר חמור, כי צריך להזהר שאין לצאת כי הוא זה מכל סעיף קטן בשו"ע, אך מ"מ צריך לדעת שכבר נבדד עם זה צריך לדון לכף זכות, וכמו שהאריך בבני יששכר על זה שכן הוא בכל דור ודור. ואף שיש תמיד כל מיני תירוצים למעלה צריך להחזיק במחלוקת, צריך לדעת שכל זה עצת עמלק, כי צריך למסור נפש להכנס לדרכי השלום ולדעת שאין מניעים ענינים נעלמים, וצריך להתייעץ עם חכמי ישראל ועם צדיקים אמיתיים שיש להם חכמת שלמה בבחי' מלך שהשלום שלו, שעוסקים בדרכי השלום ודרכי החיוד בכל עת, ורק הם יודעים אך צריך באמת להתנהג ולקיים לך כנס את כל היהודים.

כל שמברר אדם עניניו ע"פ ההלכה בתכלית הדקדוק אינו סתירה לעבודת החיוד

ואם הולכים בלי יסוד זה הוא ח"ו דרך של עמלק, ומה נעשה כל ענין שאת הבה, וכל מה שמפגש הס"מ הוא לעשות פירוד לבבות בין נשמות ישראל, וכמה אלפי עונות בלי סוף שיצאו מכל המחלוקות שהיו. ואף שיש גם חלק הקדושה בכל מחלוקת שצריך לקיימה על פי תורה ועל פי ח"ל ועל פי ההלכה בתכלית הדקדוק, ומי שמתנהג כך על פי התורה, אף שצריך לקיים תוכחה ומחאה מ"מ זה מביא אח"כ לשלום גדול ביתר שאת, כי אינו סתירה לבחי' עבודת החיוד. ואם האדם נעדר לעשות איהו עבודה שכנגד החיוד, צריך לברור בתכלית שיהיה על פי תורה, באופן שברור שחייב עתה להתנהג כך כפי משפטי התורה, ואז אינו סותר את החיוד והשלום.

מורכבי היה 'דובר' שלום לכל ורעו' אף שפירשו ממנו מקצת סנהדרין, שידע כי הכל למצות בכדי שיהיה לו שמירה מן השמים, וכך צריך לדון לכף זכות כל צדיק

ואמנם מרדכי הצדיק מצינו היה 'דובר שלום לכל ורעו' ולא רק לרוב אחיו, כי דן את כולם לכף זכות, והבין למה פרשו ממנו מקצת סנהדרין, שהוא כדי שיהיה לו שמירה מן השמים. אך בודאי עצם המעשים צריך לדעת שאינם מעשים טובים, וצריך לדעת שאף דיבור קל נגד יהודי אחר הוא דבר חמור מאד, אלא צריך להמליך כל אחד ואחד כמו שאמרו חז"ל 'המלכת את חברך בנות רוח'. ואמנם הצדיקים שעושים כן צריך לדון אותם יותר לכף זכות, ולדעת שלפעמים הענין נוגע להגלת נפשיות או לבחי' עבידה לשמה, ואף שהוא קשה מאד להכנס לעבודת הללו, שהוא נגד טבע הגוף והוא למעלה מטעם ודעת, כי הרי אם הוא מעשה אסור אך יכול לדון אותו לכף זכות, וטבע האדם לדון את השני כפי מה שהוא, ואינו יכול להבין שלפעמים השני הוא ענין אחר. אך ע"כ צריך לדעת שהרי הקב"ה הנהיג כך, ובפרט כאשר הענין תלוי במנהיג של עדה מישראל, דהרי כל מנהיג מתלבש בו בחי' מלוכה של בחי' מלוכת ה' ית', ולכן צריך לדון לכף זכות ביתר שאת אדם כזה, וצריך לדעת שהוא הנחה עלינו מן השמים. ורק צריך לקיים מחאה מצד עצם המעשה לדעת שאסור כך לנהוג לאדם מישראל, אך לא לדון את עצם הצדיק למה עשה כן, כי הם דרכים נעלמים שהקב"ה מוביל שיהיה כך, והם לימודים קשים בשרשי התורה אך להבין ענין זה שלא יהיה סתירה.

עתה שמגיעים ימי הפורים צריך למסור נפש להיכנס לעבודות אלו, כי אין זה בקל להתאחד עם נפשות ישראל

והנה עתה שמגיעים ימי הפורים צריך להתקשר ולהטהר ולמסור הנפש להכנס לעבודות אלו של מרדכי ואסתר, כי אין זה בא בקל להתאחד עם נפשות ישראל, שהוא ענין האדנים שנעשו מתרומות הלשכה כ"ל, וצריך לזה התבוננות גדולה, והאדם צריך להתבונן שאל ארון על של המעשים, דהיינו שהקב"ה מנהיג הכל, וצריך הדיבה חכמה והתבוננות לזה כמ"ש ו'ה' נתן חכמה לשלמה, שהוא להגיע למדרגה של מלך שהשלום שלו, והוא עבודה קשה שצריך מצד אחד למחות על דבר שאינו כפי דיני התורה בתכלית, ומאידך לדון לכף זכות, ובפרט אם הוא מנהיג בישראל.

ובזכות שנכנסים בימים אלו לעבודה עם השכינה הק' וללחום בעמלק נגד קל' המחלוקת, עד שנוכה לועינו תראינה מלכותך, שיתאחדו לבבות ישראל כאיש אחד בלב אחד לאבינו שבשמים, בביאת גואל צדק במהרה כימינו אמן.

(פרשת תרומה תשע"ג)